

**Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма
Танка»**

Факультэт пачатковай адукацыі
Кафедра беларускага і рускага мовазнаўства

**ФАРМІРАВАННЕ АНАМАСТЫЧНАЙ
КАМПЕТЭНЦЫ Ў НАВУЧЭНЦАЎ НА II СТУПЕНІ
АГУЛЬНАЙ СЯРЭДНЯЙ АДУКАЦЫІ НА ЎРОКАХ
БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ І ЛІТАРАТУРЫ**

Дапушчана да абароны

Загадчык кафедры _____ Трафімовіч Т.Р.
Пратакол № _____ ад _____ 2017 г.

Абаронена _____ 2017 г.
з адзнакай « _____ »

Дыпломная работа
студэнткі 501 групы
5 курса спецыяльнасці
«Пачатковая адукацыя.
Беларуская мова і
літаратура»
дзённай формы
атрымання адукацыі
_____ Вагулька
Марыі Аляксандраўны

Навуковы кіраўнік –
кандыдат філалагічных
наук, дацэнт
_____ А.С. Васілеўская

Мінск, 2017

ЗМЕСТ

УВОДЗІНЫ.....	3
ГЛАВА 1. СУТНАСЦЬ КАМПЕТЭНТАСНАГА ПАДЫХОДУ Ё АДУКАЦЫІ.....	5
1.1 Праблемы рэалізацыі кампетэнтнаснага падыходу ё адукацыі.....	5
1.2 Паняцце пра анамастычную кампетэнцыю.....	11
ГЛАВА 2. СРОДКІ ФАРМІРАВАННЯ АНАМАСТЫЧНАЙ КАМПЕТЭНЦЫІ Ё ВУЧНЯЎ НА ІІ СТУПЕНІ АГУЛЬНАЙ СЯРЭДНЯЙ АДУКАЦЫІ.....	23
2.1 Анамастычны матэрыял у падручніках па беларускай мове і літаратуры на ІІ ступені навучання.....	23
2.2 Вывучэнне ўзроўню сфарміраванасці анамастычнай кампетэнцыі навучэнцамі ІІ ступені агульнай сярэдняй адукацыі.....	30
2.3 Прыёмы фарміравання анамастычнай кампетэнцыі вучняў на ІІ ступені навучання.....	40
ЗАКЛЮЧЭННЕ.....	53
СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ.....	55
ДАДАТАК.....	58

РЕПОЗИТОРИЙ

Рэферат

Работа 62 с., 2 часткі, 32 крыніцы, 1 дадатак

КАМПЕТЭНТНАСНЫ ПАДЫХОД, КАМПЕТЭНЦЫЯ, АНАМАСТЫЧНАЯ КАМПЕТЭНЦЫЯ, СТРУКТУРА АНАМАСТЫЧНАЙ КАМПЕТЭНЦЫІ, II СТУПЕНЬ АГУЛЬНАЙ СЯРЭДНЯЙ АДУКАЦЫІ

Мэта даследавання – апісаць структуру, акрэсліць сродкі фарміравання анамастычнай кампетэнцыі на II ступені атрымання агульнай сярэдняй адукацыі.

У працэсе работы былі выкарыстаны наступныя **метады даследавання**: 1) тэарэтычны аналіз і абагульненне педагагічнай, лінгвістычнай і метадычнай літаратуры па тэме з мэтай выяўлення ступені распрацаванасці праблемы ў навуцы, 2) педагагічнае назіранне за працэсам моўнага развіцця вучняў, 3) эксперымент, 4) метады статыстычнай апрацоўкі вынікаў.

У працэсе работы раскрыта сутнасць і асаблівасці кампетэнтнаснага падыходу ў навучанні; апісана структура анамастычнай кампетэнцыі; прааналізаваны анамастычны матэрыял у падручніках па беларускай мове і літаратуры для навучэнцаў II ступені атрымання агульнай адукацыі; правяраны ўзровень сфарміраванасці анамастычнай кампетэнцыі ў навучэнцаў II ступені атрымання агульнай адукацыі; распрацаваны практыкаванні па фарміраванні анамастычнай кампетэнцыі.

Вынікі, атрыманыя ў працы, могуць быць выкарыстаны на занятках па беларускай мове ў сярэдняй школе пры вывучэнні тэм “Назоўнік”, “Прыметнік”, “Беларуская мова – нацыянальная мова беларускага народа”; у якасці дадатковых заданняў на этапе замацавання ведаў, на падагульняючых уроках, на ўроках беларускай літаратуры. Матэрыял будзе карысным пры правядзенні факультатывых заняткаў па беларускай мове. Антрапонімы і тапонімы з’яўляюцца прадметам вывучэння гісторыі, геаграфіі, грамадазнаўства, таму праведзеныя формы працы могуць быць выкарыстаны і на гэтых уроках.

Асобныя палажэнні і вынікі даследавання дакладваліся на Міжнароднай канферэнцыі “Рэгіянальная ономастыка: праблемы і перспектывы ісследования” (ВДУ імя П.М.Машэрава, 18-19.02.2016), IV Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі “Подготовка учителя начальных классов: проблемы и перспективы” (БДПУ, 27.10.2016), XXIII Міжнароднай студэнцкай навукова-практычнай канферэнцыі “От идеи – к

инновации” (МДПУ, 21.04.2016) і XXIV Міжнароднай студэнцкай навукова-практычнай канферэнцыі “От идеи – к инновации” (МДПУ, 27.04.2017), Рэспубліканскай студэнцкай навукова-практычнай канферэнцыі “Студэнцкая навука – інавацыйны патэнцыял будучага” (БДПУ, 26-28.04.2016). Падрыхтаваны матэрыялы для зборніка артыкулаў студэнтаў, магістрантаў, аспірантаў “Мир детства в современном образовательном пространстве”.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

1. Андреев, А. Л. Компетентностная парадигма в образовании : опыт философско - методологического анализа / А. Л. Андреев // Педагогика. – 2005. – № 4. – С. 19–27.
2. Белова, Н. В. Компетентностный подход как механизм реализации положений Болонской декларации [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.sbmt.bsu.by/Data_RUS/ContBlocks/01116/Belova.pdf. – Дата доступа : 23.12.2015.
3. Бельскі, А. І. Беларуская літаратура: вучэбны дапаможнік для 6 класа ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / А. І. Бельскі, Л. К. Цітова. – Мінск : Нацыянальны інстытут адукацыі, 2016. – 311 с.
4. Валочка, Г. М. Беларуская мова: вучэбны дапаможнік для 10 класа ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання / Г. М. Валочка, Л. С. Васюковіч, В. У. Зелянко, У. П. Саўко. – Мінск : Нацыянальны інстытут адукацыі, 2016. – 236 с.
5. Васілеўская, А. С. Да праблемы фарміравання антрапанімічнай кампетэнцыі малодшых школьнікаў / А. С. Васілеўская, М. А. Вагулька // Региональная ономастика: проблемы и перспективы исследования : сб. научн. ст. – Витебск : ВГУ имени П.М.Машерова, 2016. – С. 343-345.
6. Вучэбныя праграмы для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання V-XI класы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.adu.by. – Дата доступу: 18.10.2016.
7. Гаврикова, Э. О. Формирование антропонимии в детском речевом сознании : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Э.О. Гаврикова; Тюменск. гос. ун-т. – Тюмень, 2005. – 22 с.
8. Емельяновіч, В. М. Беларуская анамастыка ў школе / В. М. Емельяновіч. – Брэст : Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт, 1999. – 50 с.
9. Жук, А. И. Модернизация высшей школы Беларуси созвучна идеям Болонского процесса / А. И. Жук // Вышэйшая школа. – 2009. – № 2. – С. 3-6.
10. Жучкевіч, В. А. Кароткі тапанімічны слоўнік Беларусі / В. А. Жучкевіч. – Мінск: БДУ, 1974. — 318 с.
11. Засобина, Г. А. Психолого-педагогические основы образовательного процесса в высшей школе : учебное пособие / Г. А. Засобина, Т. А. Воронова, И. И. Корягина. – М. Берлин: Директ-Медиа, 2015. – 231 с.
12. Ішчанка, А. А. Тапанімічнае краязнаўства / А. А. Ішчанка // Народная асвета, 2001. – №8. – С. 32 – 34.
13. Канцэпцыя вучэбнага прадмета “Беларуская мова” [Электронный ресурс]. – Режим доступу : www.adu.by. – Дата доступу : 18.12.2016.
14. Кодекс Рэспублікі Беларусь аб Адукацыі [Электронный ресурс]. Режим доступу : http://kodeksy-by.com/kodeks_ob_obrazovanii_rb.htm. - Дата доступу : 27.12.2016.
15. Красней В. П. Беларуская мова: вучэбны дапаможнік для 6 класа ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання

/ В. П. Красней, Я. М. Лаўрэль, С. Р. Рачэўскі. – Мінск : Нацыянальны інстытут адукацыі, 2015. – 306 с.

16. Мезенка, Г. М. Беларуская анамастыка / Г.М. Мезенка. – Віцебск: ВДУ, 2016. – 171 с.

17. Мезенка, Г. М. Беларуская антрапанімія : вучэбны дапаможнік па дысцыпліне спецыялізацыі, спецкурсах і спецсемінарах : “Актуальныя праблемы анамастыкі”, “Антрапанімікон беларусаў : мінулае і сучаснасць”, “Асновы антрапанімікі”, “Асновы тэорыі ўласнага імені”, “Беларуская анамастыка”, “Праблемы беларускай антрапанімікі і тапанімікі”, “Праблемы надання імені”, “Пытанні агульнабеларускай і рэгіянальнай антрапанімікі”, “Уласнае імя ў мастацкім тэксе” / Г.М. Мезенка, Г.М. Дзеравяга, В.М. Ляшкewіч, Г.К. Семянькова // Навук.рэд. Г.М. Мезенка. – Віцебск : Выд-ва УА “ВДУ імя П.М. Машэрава”, 2009. – 238 с.

18. Миронова, О. Н. Компетентный подход к школьному образованию [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.gramota.net/materials/1/2011/2/38.html. – Дата доступа : 15.09.2016.

19. Образовательный стандарт высшего образования [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.adu.by. – Дата доступа: 27.04.2017.

20. Романова, Т. Н. Использование ономастического материала в школьной практике [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://e-koncept.ru/2015/95280.htm>. - Дата доступа: 03.05.2017

21. Смалюга, І. Выкарыстанне тапанімічных паданняў у пазакласнай працы школьнікаў [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://elib.bsu.by>. - Дата доступа : 26.04.2017.

22. Тлумачальны слоўнік беларускай мовы: у 5 т. / пад аг. рэд. К.К.Атраховіча (Кандрата Крапівы). – Мінск: БелСЭ, 1977–1984. – Т. 1–5.

23. Тонкович, И. Н. Компетентный подход в высшем образовании: содержательно-логический анализ / И. Н. Тонкович // Инновационные образовательные технологии. – 2011. - № 3. – С. 33-38.

24. Учебные программы по учебным предметам для учреждений общего среднего образования с русским языком обучения и воспитания VI класс [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.adu.by. – Дата доступа : 18.10.2016.

25. Хуторской, А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.

26. Хуторской, А.В. Ключевые компетенции и образовательные стандарты [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.eidos.ru/journal/2002/0423>. – Дата доступа : 21.12.2015.

27. Хуторской, А. В. Технология проектирования ключевых и предметных компетенций // Интернет-журнал "Эйдос". – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.eidos.ru/journal/2005/1212.htm>. – Дата доступа : 21.12.2015.

28. Чурекова, Т. М. Компетентный подход в современном образовании как необходимость // Вестник КемГУ. – 2009. - № 4. – С. 59-63.

29. Черкасова, Е. В. Обучение иностранных студентов-филологов русским антропонимам (Продвинутый этап) : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.02 / Е. В.Черкасова; Российск. гос. пед. ун-т им. А.И.Герцена. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dslib.net/teoria-vospitania/obuchenie-inostrannyh-studentov-filologov-russkim-troponima.html>. – Дата доступа : 18.12.2015.

30. Шур, В. В. Беларускія ўласныя імёны: беларуская антрапаніміка і тапаніміка / В. В. Шур. – Мінск : Маст. літ., 1998. – 237 с.

31. Шур, В. В. 3 гісторыі ўласных імёнаў / Пад рэд. П.У. Сцяцко. – Мінск : Выш. шк., 1993. – 156 с.

32. Яленскі, М. Г. Тэарэтычныя аспекты кампетэнтнаснага падходу ў моўнай адукацыі // Беларуская мова і літаратура. – 2008. - № 3. – С. 18-23.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ